2024-68-RE

Causa 2024-68-RE

(Campos Arauz c/ Consell Superior de la Justícia)

Número de registre 482-2024. Recurs d'empara

Sentència del 13 de març del 2025

BOPA núm. 33, del 26 de març del 2025

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 8 de novembre del 2024, pel Sr. Emili Campos Arauz, actuant en el seu propi nom i interès, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 25 d'octubre del 2024, dictada pel Ple del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en termes generals, i, en particular, dels drets a la defensa, a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un tribunal predeterminat per la llei, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que anul·li la resolució impugnada, que es reconegui el seu dret i el de tots els seus clients a obtenir una resolució sobre el fons del tema objecte d'aquest recurs, que se l'hi acordi una indemnització econòmica pel mal funcionament de l'Administració de Justícia, i que es retrotregui el procediment al moment en què es van produir les vulneracions al·legades;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 20 de desembre del 2024 que va admetre a tràmit aquesta causa sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 21 de gener del 2025, pel Ministeri Fiscal;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 23 de gener del 2025, pel Consell Superior de la Justícia;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pere Pastor Vilanova;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El Sr. Emili Campos Arauz va presentar diverses queixes davant el Consell Superior de la Justícia contra els batlles, Srs. Xavier Colom Pich, Laura Solanes Colell, Nàdia Alís Cirera, Laura Rodríguez Gonzàlez i David Moynat Rossell, i, contra els magistrats, Srs. Vincent Anière, Carles Cruz Moratones i Alexandra Cornella Solà, ja que considerava que havien comès faltes greus i molt greus, ja fos per la seva ignorància inexcusable de les lleis i dels procediments, ja fos perquè havien incomplert el seu deure d'abstenció en relació amb el contingut de certes resolucions adoptades per ells en el marc de diversos procediments judicials, i, per aquest motiu, sol·licitava la incoació i

l'obertura dels expedients disciplinaris als batlles i magistrats esmentats.

1.2. El 31 d'octubre del 2023, el Consell Superior de la Justícia va acordar inadmetre a tràmit les queixes esmentades (acords núm. QD-1/2022, QD-2/2022, QD-4/2022, QD-5/2022, QD-6/2022, QD-7/2022, QD-2/2023, QD-3/2023, QD-4/2023, QD-5/2023 i QD-6/2023).

1.3. El Sr. Emili Campos Arauz va presentar una demanda contra els onze acords del Consell Superior de la Justícia davant el Ple del Tribunal Superior de Justícia.

1.4. El 25 d'octubre del 2024, el Ple del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència mitjançant la qual decidia desestimar aquesta demanda per manca de legitimació activa del demandant i imposar a aquest les costes processals causades.

1.5. El 8 de novembre del 2024, el Sr. Emili Campos Arauz, en el seu propi nom i interès, va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 25 d'octubre del 2024, dictada pel Ple del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en termes general, i, en particular, dels drets a la defensa, a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un tribunal predeterminat per la llei, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- Contràriament a la decisió impugnada del Ple, el recurrent afirma que té un interès legítim indubtable per demanar la incoació dels procediments sancionadors contra els batlles i magistrats esmentats.

- De manera detallada exposa els motius pels quals va demanar les diverses incoacions dels procediments sancionadors per faltes greus i molt greus respecte dels batlles, Srs. Xavier Colom

Pich i David Moynat Rossell, i, Sres. Laura Solanes Colell, Laura Rodríguez Gonzàlez i Nàdia Alís Cirera, i, dels magistrats, Srs. Vincent Anière, Carles Cruz Moratones i Alexandra Solà Cornella, en el marc de diversos procediments, ja sigui per una actuació jurisdiccional deficient, ja sigui perquè haguessin hagut d'acceptar la seva demanda d'inhibició o de recusació.

- Segons el seu parer, ell té un interès legítim directe indubtable, perquè en aquestes causes en què denuncia males actuacions o manca d'inhibició o de recusació actuava com a advocat dels afectats i/o com a litigant mateix.

- Pel que fa al fons, considera que la sentència impugnada vulnera el dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, perquè s'ha construït d'esquenes als fets que es relaten en el recurs d'apel·lació i a la legislació aplicable, per tal de "*blindar*" qualsevol acció disciplinària efectuada pels ciutadans contra els batlles i els magistrats.

- Al·lega que també vulnera els drets a la defensa i a un procés degut, perquè es denega *a limine* l'admissió a tràmit del seu recurs i d'aquesta manera s'avorta de forma artificiosa i contrària a llei el normal impuls del procediment disciplinari. Sense poder obtenir una decisió sobre el fons, no podrà tampoc conèixer les al·legacions de les parts demandades, ni tindrà l'oportunitat d'aportar proves per argumentar les pretensions contingudes en les seves denúncies.

- Segons el seu parer, d'aquest fet també se'n deriva la vulneració del dret a un tribunal imparcial, ja que els jutjadors d'aquesta causa, companys de professió dels jutges denunciats, són plenament conscients que amb tota probabilitat recaurien resolucions sancionadores sobre aquests darrers, per tant, aquest fet genera dubtes sobre l'aparença d'impunitat; segons el seu criteri, han resolt moguts per un interès directe i subjectiu. Així mateix, al·lega un tracte discriminatori envers seu i favorable envers els denunciats companys de professió dels jutjadors, i si bé és cert que en les jurisdiccions de petita dimensió hi pot haver una certa tolerància sobre la interpretació de la noció de parcialitat per evitar una obstaculització de l'Administració de la Justícia, allò que no es pot permetre és la impunitat *de facto* en favor de la magistratura.

- En complement de les al·legacions anteriors, afegeix que s'ha vulnerat el dret a un procés degut en el sentit del dret a un procés equitable, tal com l'estableix l'article 6 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, ja que no s'han respectat els articles 80 i 83 de la Llei qualificada de la Justícia, ni els principis de seguretat jurídica, de responsabilitat dels poders públics i d'interdicció de tota responsabilitat, reconeguts a l'article 3 de la Constitució.

- Manifesta que no ha obtingut una resposta seriosa i real dels tribunals ordinaris respecte de les seves pretensions, que les argumentacions jurisdiccionals són residuals i no ajustades a Dret i que

no han ponderat els fets que es relaten en el seu recurs d'apel·lació.

- En definitiva, allò que demana és una resolució sobre el fons respecte dels procediments sancionadors contra els batlles i magistrats esmentats amb totes les garanties processals i constitucionals, per tal de tenir l'oportunitat d'exigir-los les responsabilitats disciplinàries escaients quan la seva tasca jurisdiccional respon a criteris subjectius i desconnectats de la correcta aplicació del dret, és a dir, quan les decisions adoptades estan desvinculades del servei públic i són doloses i/o incorren en una negligència greu i inexcusable.

- En darrer lloc, el recurrent retreu al Ple del Tribunal Superior de Justícia no haver respectat el principi de la igualtat d'armes entre les parts; avança que cas que el Tribunal Constitucional validés la interpretació restrictiva del dret intern efectuada pel Ple (articles 80 i 83 de la Llei qualificada de la Justícia, entre d'altres) confirmaria l'aplicació d'un formalisme excessiu i les vulneracions anteriorment denunciades.

- Insisteix en què l'àmbit d'impunitat avalat pel Ple, a més de ser contrari al dret intern andorrà, també ha estat sancionat pel Tribunal Europeu dels Drets Humans, per exemple en les sentències McElhinney c/ Irlanda (2001) i Sabeh El Lell c/ França (2011), en què es va declarar que no es poden concebre immunitats en favor de grups o de categories de persones.

- Aprofita per criticar la cita efectuada per la justícia andorrana de la sentència Sergey Zubarev c/ Rússia (2015), a la qual retreu no haver-ne efectuat una lectura completa, ja que el Tribunal Europeu dels Drets Humans reconeix la responsabilitat civil directa i personal dels jutges i dels magistrats en cas de dol o de negligència greu i inexcusable, així com també ho reconeix la Llei qualificada de la Justícia (articles 10, 76 i 77) i la Llei transitòria de procediments judicials (articles 22 i 23).

- Conclou que les argumentacions de la sentència impugnada del Ple són totalment arbitràries, estan deslligades del servei públic i només responen al "*capritx*" del jutjador; per tant, no està fonamentada en la Constitució, ni en les lleis, ni en la jurisprudència mateixa del Ple.

- Afegeix que si bé l'Estat té una legitimació innegable per instar les accions legals contra batlles i magistrats, aquesta no és exclusiva, ni excloent respecte de la legitimitat dels ciutadans per instar aquestes mateixes accions a l'empara dels articles 80 i següents de la Llei qualificada de la Justícia i dels articles 91 i 92 de la Constitució.

- Considera que l'actuació dels tribunals ordinaris està causant, a ell i als seus clients, uns danys i

perjudicis de molt difícil reparació, motiu pel qual mereixen ser moralment compensats per l'Administració de Justícia en el marc d'aquesta causa.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que anul·li la resolució impugnada, que es reconegui el seu dret i el de tots els seus clients a obtenir una resolució sobre el fons del tema objecte d'aquest recurs, que se l'hi acordi una indemnització econòmica pel mal funcionament de l'Administració de Justícia, i que es retrotregui el procediment al moment en què es van produir les vulneracions al·legades.

2.2. Argumentació del Ple del Tribunal Superior de Justícia

- Després de confirmar que la competència de la demanda li està atribuïda, en primer lloc, el Ple considera que, pel fet que es tracta de la impugnació de diversos acords del Consell Superior de la Justícia, és indubtable que el règim disciplinari dels batlles i dels magistrats té una naturalesa materialment administrativa, per tant, considera que és pertinent fer referència a la jurisprudència de la Sala competent en relació amb aquella matèria.

- Així doncs, conclou que s'han d'aplicar els principis establerts a l'article 11 de la Llei de procediment contenciós-administratiu sobre la legitimació activa dels demandants.

- El Ple indica que ja va utilitzar aquest mateix criteri en la sentència 11/21 del 4 d'octubre.

- Seguidament, reprodueix la jurisprudència de la Sala Administrativa sobre la legitimació activa des de l'any 1994, la qual "*correspon a aquelles persones que posseeixen un interès directe en l'anul·lació de l'acte impugnat i que, en termes generals, cal reconèixer l'existència d'aquest interès directe quan el particular obté qualsevol mena de benefici o evita un perjudici mitjançant la declaració d'invalidesa de l'acte administratiu*".

- Ara bé, en el camp d'un procediment sancionador, afegeix que, si bé qualsevol ciutadà té dret a denunciar els fets presumptament constitutius d'una infracció (híbrid de dret i de deure) aquesta denúncia no li atorga per si sola un interès legítim en l'objecte del procediment, ja que, en termes generals, no pot obtenir altre avantatge que la mera defensa de la legalitat. Com ja s'ha dit, només en el cas que l'èxit de la denúncia incideixi positivament en la seva posició jurídica se li podria reconèixer un interès legitimador.

- També precisa que aquests criteris s'han aplicat en relació amb l'exercici de la potestat sancionadora respecte dels agents de circulació, dels notaris, dels advocats i dels membres del Ministeri Fiscal.

- En aquest cas, pel que fa a l'obertura d'un expedient disciplinari, d'acord amb l'article 125 del Codi de l'Administració, aquest procediment s'inicia sempre d'ofici i el denunciant es limita a posar en coneixement de l'òrgan competent els fets que puguin constituir una infracció.

- Només el titular d'un interès definit pot exercir les accions corresponents en defensa dels seus drets o interessos legítims (article 103 del mateix Codi) i això suposa que el denunciant ha de poder obtenir un benefici concret o evitar un perjudici cert.

- El Ple constata que no es pot reconèixer aquest interès legítim al recurrent, ja que va denunciar fets que es refereixen a decisions adoptades en el marc de diversos procediments judicials, de manera que el resultat d'un hipotètic procediment sancionador no posaria en qüestió la plena vigència de les resolucions que fonamenten les queixes, ni s'alteraria la seva situació jurídica, ni processal.

- En darrer terme, recorda que el Consell Superior de la Justícia té encomanada constitucionalment la missió de vetllar per la independència dels òrgans judicials, i, per consegüent, les seves facultats disciplinàries se circumscriuen a les qüestions governatives que afecten el bon funcionament de la Justícia, però no poden incidir en el nucli jurisdiccional.

- Considera que no es pot posar en dubte, per la via d'un expedient disciplinari, el contingut d'una decisió jurisdiccional, la qual només pot ser revisada per un tribunal superior, o si s'escau, pel Tribunal Constitucional, principi que constitueix l'Estat de Dret.

- Per aquests motius, desestima la demanda presentada pel recurrent.

- Per acabar, manifesta que l'existència d'una doctrina consolidada en aquesta matèria condueix a considerar la interposició d'aquesta demanda com a temerària.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- Pel que fa a la legitimació activa i a la vulneració dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, el Ministeri Fiscal precisa que, com a norma general, la mera situació de denunciant no atribueix legitimació per exigir la imposició de sancions econòmiques o de qualsevol altre tipus en el marc d'un expedient sancionador o disciplinari, tal com ha reconegut la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia o el Ple d'aquest mateix Tribunal. De fet, el denunciant no és titular d'un dret subjectiu a obtenir una sanció contra els denunciats, ni se li pot reconèixer legitimació per pretendre, en abstracte, la imposició d'una sanció i, per tant, per incoar un expedient disciplinari.

- Afegeix que aquest principi general no implica que el denunciant no tingui legitimació en cap supòsit, perquè la tindrà quan, a més de ser denunciant, sigui titular d'un dret o d'un interès legítim. I per consegüent, la resolució de l'expedient disciplinari (o sancionador) ha d'incidir en l'esfera d'aquest i el denunciant ha de poder obtenir un benefici concret o evitar un perjudici cert, tal com declara la sentència recorreguda, la qual cosa no es produeix en aquest cas, ja que el recurrent no acredita en què podria resultar beneficiat en els seus drets i interessos o en què evitaria un perjudici cert com a conseqüència de la incoació d'un expedient disciplinari a determinats batlles i magistrats.

- A més, considera que les peticions del recurrent no plantegen que el Consell Superior de la Justícia desenvolupi una activitat d'investigació i de verificació que tingui per finalitat constatar si s'ha produït una conducta irregular de determinats batlles o magistrats que mereixi una resposta en el marc de les competències disciplinàries que té atribuïdes, sinó que directament pretenen la imposició d'una sanció i, per aquest motiu, demana l'anul·lació de totes o de cada una de les resolucions judicials adoptades, així com la indemnització corresponent.

- I conclou que, tal com exposa la sentència recorreguda, el resultat d'un hipotètic procediment sancionador no podrà incidir de cap manera en la seva esfera d'interessos, ja que no posaria en qüestió la plena vigència de les resolucions que fonamenten la queixa del recurrent, ni alteraria la seva situació jurídica ni processal, i, per tant, no pot comportar l'anul·lació de totes o de part de les resolucions judicials adoptades.

- Pel que fa a la vulneració del dret a obtenir una resolució fonamentada en Dret (i a una decisió sobre el fons) derivada de la inadmissió de les seves peticions, el Ministeri Fiscal precisa que la manca del pronunciament sobre el fons esdevé possible si el tribunal argumenta de manera motivada les raons per les quals, en el cas concret, la inadmissió a tràmit de la demanda és justificable, tal com ha reconegut l'aute del 12 de juliol del 2024, dictat pel Tribunal Constitucional (causa 2024-33-RE). I, en aquest assumpte, considera que és evident que la sentència del Ple del Tribunal Superior de Justícia justifica per què desestima la pretensió del recurrent i per què no entra a valorar el fons, i, per tant, en cap cas es pot sostenir que no estigui fonamentada en Dret o que

s'hagi vulnerat el dret a un procés degut.

- Sobre la vulneració del dret a un tribunal imparcial, al·lega que el recurrent està plantejant una manca d'imparcialitat subjectiva del Ple del Tribunal Superior de Justícia, en el sentit que, a partir de la seva convicció personal i del seu comportament, s'ha posicionat parcialment o prejutjant a causa d'un interès personal per desestimar el recurs d'apel·lació. Tanmateix, el Ministeri Fiscal remarca que la imparcialitat d'un magistrat ha de presumir-se tret que es provi el contrari i, en aquest cas, no és suficient limitar-se a afirmar que els magistrats no han volgut estimar el recurs, perquè és tracta d'un àmbit, el disciplinari, que els pot afectar en algun moment i que, per tant, han volgut crear un grau d'impunitat.

- En quant al tracte discriminatori, el Ministeri Fiscal considera que el recurrent està denunciant una vulneració de l'article 6 de la Constitució, és a dir, una vulneració del principi d'igualtat davant de la llei i del principi de no discriminació. Això no obstant, pel que fa als principis establerts en aquest article, recorda que el recurs d'empara queda circumscrit als drets i a les llibertats reconeguts als capítols III i IV del títol II de la Constitució. Per tant, una vulneració eventual dels principis establerts a l'article 6 no pot fonamentar directament un recurs d'empara.

- A més, la resolució impugnada es fonamenta en la llei i en la situació efectiva del recurrent i en absolut en cap dels criteris citats a l'article 6 de la Constitució que poden definir una discriminació. Per consegüent, la desigualtat davant de la llei o la discriminació al·legades no estan de cap manera constituïdes i no poden ser acceptades, ni de manera indirecta, com a fonamentació d'aquest recurs d'empara (veg. l'aute del 20 de desembre del 2021, recaigut en la causa 2021-96-RE).

- Finalment, sobre la petició del recurrent d'una indemnització econòmica com a conseqüència del mal funcionament de l'Administració de Justícia, considera que aquesta petició s'ha de rebutjar tenint en compte que no s'ha produït cap vulneració dels drets fonamentals al·legats.

- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que desestimi aquest recurs d'empara per la manca de vulneració dels drets constitucionals al·legats.

2.4. Argumentació del Consell Superior de la Justícia

- La representació processal del Consell Superior de la Justícia al·lega que la motivació del Ple del

Tribunal Superior de Justícia és rigorosa i de qualitat, i que, en tot cas, no és ni imprecisa, ni poc fonamentada, sinó que s'adequa a la jurisprudència consolidada de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, a la qual es remet expressament (entre altres TSJA 27/2003, TSJA 57/2014 i TSJA 11/2019).

- Afegeix que el Ple del Tribunal Superior de Justícia ha considerat, de forma totalment fonamentada i ajustada a les normes i principis que regeixen el procediment sancionador, que el recurrent no disposa de la necessària legitimació activa per interposar la demanda, per manca d'interès legítim, ja que la incoació d'un expedient sancionador correspon a la iniciativa del Consell Superior de la Justícia, si considera que els fets denunciats poden ser constitutius d'una falta disciplinària.

- I conclou que la incoació d'aquest expedient no l'hi suposaria cap benefici, ni li evitaria cap perjudici, atès que com bé argumenta el Ple, el resultat d'un hipotètic procediment sancionador no podria incidir de cap manera en la seva esfera d'interessos, ja que no posaria en qüestió la plena vigència de les resolucions que fonamenten la queixa del recurrent, ni alteraria la seva situació jurídica ni processal.

- També addueix que la sentència impugnada està fonamentada en Dret i explicita al recurrent les raons per les quals no disposa de legitimació, alhora que tampoc genera indefensió, perquè nega l'accés a la jurisdicció per la manca d'interès directe i legítim, sense que la seva interpretació pugui ser considerada restrictiva o arbitrària.

- I afegeix que la part recurrent no aporta cap dada objectiva que permeti fer dubtar de la imparcialitat dels magistrats que van dictar la sentència impugnada.

- Respecte a les al·legacions efectuades pel recurrent sobre la condemna en costes continguda a la resolució impugnada, considera que les infraccions de principis jurídics al·legades no constitueixen matèria d'enjudiciament quan aquests no es concreten en principis constitucionals. I que aquesta condemna, no només s'ajusta a les disposicions contingudes a l'article 8.1 de la Llei 9/2022, del 7 d'abril, del Procediment contenciós administratiu, sinó també a la jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia, segons la qual la interposició de nous recursos sobre qüestions respecte de les quals existeix jurisprudència consolidada pot justificar la imposició de costes.

- Per acabar, sol·licita al Tribunal Constitucional que desestimi totalment el recurs d'empara formulat, tot i condemnant la part recurrent al pagament de les despeses processals causades, inclosos els honoraris d'advocat i de procuradora d'aquesta part.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. La part recurrent en empara, és a dir, el lletrat, Sr. Emili Campos Arauz, estima que s'ha conculcat el seu dret a la jurisdicció protegit a l'article 10 de la Constitució i, més concretament, els seus drets a un procés degut, a la defensa, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un tribunal predeterminat per la llei. L'interessat demana l'anul·lació de la sentència adoptada el 25 d'octubre del 2024 pel Ple del Tribunal Superior de Justícia, el reconeixement del seu dret (i el de tots els seus clients) a obtenir una resolució sobre el fons de l'objecte d'aquest recurs, així com també una indemnització econòmica per a tots els afectats.

3.2. Els principals fets que han donat lloc a aquest recurs d'empara són els següents.

En distintes dates (entre l'1 de juliol del 2022 i el 13 de desembre del 2023), el recurrent va adreçar onze queixes contra batlles i/o magistrats al Consell Superior de la Justícia (d'ara endavant CSJ), sobre la base de les quals sol·licitava la incoació d'un expedient disciplinari contra els interessats per: 1) incompliment del deure d'abstenció; 2) la realització d'accions o d'omissions (ambdues doloses) que comportaven responsabilitat civil; i/o 3) la ignorància inexcusable de la llei i dels procediments.

Les protestes esmentades versaven, molt resumidament, en: 1) els honoraris excessius de l'administrador d'una fallida (QD-2/2022); 2) l'absència d'inhibició d'un batlle, en particular perquè sovint resolia en detriment de les causes presentades pel seu despatx professional (QD-7/2022); 3) la privació injusta del dret de visites paternofilials i de l'absència d'inhibició del batlle encarregat del cas (QD-6/2023); 4) un canvi sobtat de jurisprudència per part d'un mateix batlle (QD-1/2022); 5) l'absència d'inhibició d'un batlle (QD-5/2022); 6) l'absència d'inhibició de tres magistrats (QD-4/2022); 7) l'absència d'inhibició d'un magistrat (QD-3/2023); 8) el menysteniment per part d'un batlle de la resolució adoptada per un altre batlle en un altre procediment (QD-2/2023); 9) la designació irregular d'un perit judicial per part de dos batlles (QD-5/2023); 10) l'absència d'inhibició d'un batlle (QD-6/2022); i, 11) la inadmissió per part d'un batlle d'una demanda civil contra un batlle i un magistrat (QD-4/2023).

El 31 d'octubre del 2023, el CSJ va respondre mitjançant 11 acords distints i individualitzats, en els quals inadmetia a tràmit les respectives queixes, doncs, entenia que: 1) els jutges interessats havien actuat regularment; 2) el recurrent no havia esgotat les vies de recurs ordinàries; i, 3) el recurrent no justificava cap interès legítim en l'obertura d'un expedient sancionador.

Aquests acords van ser objecte d'un recurs d'apel·lació davant el Ple del Tribunal Superior de Justícia. La sentència del 25 d'octubre del 2024 el va desestimar, principalment, perquè aquest darrer no gaudia de la necessària legitimació activa, ja que: 1) la mera situació del denunciant no li atribuïa legitimació per sol·licitar judicialment l'obertura d'un expedient disciplinari; 2) el resultat d'un hipotètic procediment sancionador no podia incidir en l'esfera dels interessos del denunciant; i, 3) el CSJ no podia posar en qüestió, per la via d'un expedient disciplinari, el contingut de decisions judicials.

3.3. És ben sabut que el recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd i no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució. I no es pot fer altra cosa que constatar que la sentència del Ple no presenta, de manera patent, cap d'aquestes carències. Vegem-ho.

3.4. Si llegim, amb la deguda cura, el contingut de les onze queixes, resulta que quatre expedients sancionadors (QD-6/2023, QD-3/2023, QD-2/2023 i QD-4/2023) no guarden cap relació directa amb el recurrent. En efecte, en les actuacions objecte de queixa, l'interessat no actuava a títol personal, sinó com a advocat d'una de les parts en el litigi subjacent. Per tant, a defecte de mandat del representat, el lletrat avui recurrent no gaudeix, clarament, de legitimació activa per queixar-se d'una actuació judicial en perjudici del seu client. O dit d'una altra manera, el lletrat no és "*víctima*", doncs ni era part processal en les causes corresponents, ni ha estat, directament o indirectament, afectat per una resolució judicial que considera lesiva pels interessos del seu client.

3.5. La qüestió relativa a la imposició d'una sanció per manca d'abstenció d'un batlle o d'un magistrat (QD-7/2022, QD-5/2022, QD-4/2022 i QD-6/2022) o derivada d'un comportament dolós (QD-1/2022, QD-2/2022 i QD-5/2023) és molt més complexa, perquè si resulta que un jutge presenta efectivament una situació incompatible amb la seva imparcialitat (article 83, apartat b), de la Llei qualificada de la Justícia, d'ara endavant LQJ) o emet dolosament una resolució injusta (article 83, apartat c) de la LQJ), aleshores no està en mesura de garantir el dret constitucional a un procés degut i les seves decisions podrien ser expulsades de l'ordenament jurídic. En aquest sentit, es pot sostenir raonablement que si un jutge és objecte d'una sanció disciplinària per falta molt greu per incomplir el deure legal d'abstenció (per exemple, per enemistat manifesta amb el lletrat de la causa *sub iudice*) o per actuar dolosament en l'exercici de les seves funcions (per exemple, per perjudicar dolosament al lletrat que actua en una causa a títol personal), no es pot descartar que s'hauria d'apartar de les causes pendents o de les futures on participés el lletrat denunciant, almenys durant un període llarg. Si el jutge fos suspès o separat del càrrec, resulta obvi que el lletrat sortiria encara més beneficiat en cas d'èxit de la seva queixa. Per tant, negar-li tota legitimació activa per absència de drets o d'interessos en joc és excessiu.

Això no obstant, la inadmissió de la incoació dels expedients disciplinaris per part del CSJ, confirmada en apel·lació pel Ple, està basada en un altre argument molt més sòlid, com és la

separació de poders, quan aquest afirma que el CSJ no està autoritzat a interferir en el nucli de la funció jurisdiccional. En efecte, l'article 73 de la LQJ comença amb l'obligació i la condició següents: "*Els batlles i els magistrats s'han d'abstenir d'exercir les funcions que tenen encomanades i, si no ho fan, poden ser recusats, en els supòsits següents: (...)*". Aquest precepte s'ha d'interpretar a la llum de la Constitució, ja que afecta al dret fonamental a un procés degut i, de retruc, als principis constitucionals d'independència judicial i d'inamobilitat dels jutges (article 85.1 de la Constitució) que són inseparables de l'Estat de Dret (article 1.1 de la Constitució).

El CSJ mateix admet explícitament, en nombrosos dels seus acords d'inadmissió, que el denunciant no havia presentat cap prova conforme havia plantejat prèviament la recusació dels jutges denunciats o exigit judicialment la seva responsabilitat, sense que el recurrent no ho hagi mai rebatut fins ara. I aquest plantejament resulta plenament compatible amb la Constitució, perquè, en el primer cas, si un jutge no s'absté expressament, ho fa normalment perquè considera que no es troba immers en cap supòsit d'incompatibilitat. I aquesta decisió judicial implícita subsisteix a defecte d'exercici, en temps útil, dels mecanismes protectors que instaura la llei a favor del justiciable, especialment la demanda de recusació que es tramita exclusivament en seu judicial. Per tant, el CSJ, amb bon criteri, no podia legalment encetar cap expedient sancionador per raó de manca d'abstenció o per comportament dolós d'un jutge a defecte de pronunciament judicial previ. Tots aquests motius ens condueixen, per tant, a considerar que la sentència del Ple s'ajusta als cànons habituals de constitucionalitat.

3.6. El recurrent també entén que la inadmissió *a limine* de les seves queixes era contrària al dret a un procés degut. Sobre aquest extrem, aquest Tribunal ja ha tingut l'ocasió d'afirmar en el passat que: "*la manca de pronunciament sobre el fons esdevé possible si el Tribunal Superior de Justícia argumenta de manera motivada les raons per les quals, en el cas concret, la inadmissió a tràmit de la demanda és justificable*" (aute del 17 de juny del 2024 -causa 2024-33-RE). I ja acabem d'exposar, en els paràgrafs precedents, les raons que ens han dut a considerar que la interpretació del dret aplicable al cas, realitzada pel Ple, és raonable i fonamentada en Dret des d'un punt de vista constitucional.

3.7. Un altre motiu de controvèrsia concerneix la imparcialitat dels membres del Ple i una vulneració eventual del dret a un tribunal predeterminat per la llei.

Quant a la imparcialitat dels membres del Ple, a banda del fet que el recurrent no va discutir mai la seva composició abans de l'adopció de la seva sentència, contravenint així l'article 74.4 de la LQJ, no es pot fer altra cosa que constatar que no aporta cap element de prova -a banda de la invocació d'una mena de risc abstracte- que faci sospitar que la composició del Ple presentava alguna aparença d'imparcialitat, subjectiva o objectiva. En qualsevol cas, el mer fet de jutjar altres jutges no pot conduir a dubtar automàticament en la imparcialitat del tribunal que examina la causa *sub iudice*. En cas contrari, s'arribaria al resultat absurd de no poder jutjar els propis jutges, la qual cosa contravindria, entre d'altres, al dret a la jurisdicció i a la Justícia material. Es recorda que la imparcialitat dels jutges s'ha de presumir sempre i que pertoca a la part que ho discuteix aportar

elements que ho rebatin. La confiança en la Justícia així ho requereix i els lletrats, en la seva qualitat de cooperadors de l'Administració de Justícia (article 3.1 de la Llei de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra) tenen també un rol cabdal en el deure de vetllar pel seu bon funcionament (articles 1.2 i 13.1). Per acabar, aquest Tribunal fa seves les conclusions que va adoptar el Tribunal Europeu dels Drets Humans en l'assumpte Ramos Nunes de Carvalho e Sá c/ Portugal [GC], núm. 55391/13, 57728/13 i 74041/13, §163 del 6 de novembre del 2018: "*la Cour considère qu'il est normal que les juges, dans l'exercice de leurs fonctions judiciaires et dans des contextes variés, soient amenés à traiter des affaires diverses en ayant à l'esprit qu'ils sont susceptibles, à un moment donné de leur carrière, de se trouver eux-mêmes dans une situation similaire à celle d'une des parties, y compris celle de la partie défenderesse. Cependant, on ne saurait considérer qu'un tel risque purement abstrait soit de nature à jeter des doutes sur l'impartialité d'un juge, en l'absence de circonstances concrètes ayant trait à sa situation personnelle. Or, même s'il s'agit d'affaires disciplinaires, un tel risque théorique résidant dans le fait que les juges qui siègent restent eux-mêmes soumis à un régime disciplinaire, ne saurait être en lui-même suffisant pour conclure à un manquement aux exigences de l'impartialité*".

Pel que fa al dret a un tribunal predeterminat per la llei, és indubtable que el Ple és competent per examinar la legalitat dels acords adoptats pel CSJ d'acord amb l'article 25.5 de la LQJ. Tampoc es discuteix, en especial, la composició del tribunal.

3.8. De manera secundària, el recurrent fa al·lusió a la vulneració del principi d'igualtat d'armes i a la defensa davant el Ple, però enlloc explica novament, de forma mínimament convincent, en quina mesura aquell òrgan jurisdiccional hauria beneficiat, des d'un punt de vista processal, al CSJ en detriment del denunciant. No es pot confondre el principi d'igualtat d'armes amb el fet de guanyar o de perdre un litigi que pot obeir a moltes altres consideracions. Tanmateix, el recurrent ha tingut totes les oportunitats per defensar adequadament la seva causa davant el Ple, doncs ha pogut proposar proves i ha tingut sempre coneixement de la posició de l'altra part.

El recurrent ha portat també a col·lació la sentència del Tribunal Europeu dels Drets Humans Sergey Zubarev c/ Rússia del 5 de febrer del 2015 que, segons ell, és habitualment citada per la jurisdicció ordinària. Aquesta referència resulta totalment supèrflua aquí, perquè el Ple no l'esmenta, ni tan sols indirectament. Tanmateix, menciona les sentències McElhinney c/ Irlanda [GC] del 21 de novembre del 2001, i, Sabeh El Leil c/ França [GC] del 29 de juny del 2011. La primera resulta, fins i tot, contrària a la tesis del recurrent, perquè el Tribunal Europeu dels Drets Humans va admetre la immunitat dels Estats en determinades circumstàncies. La segona s'allunya molt del nostre cas, ja que era qüestió de la jurisdicció territorial francesa per conèixer del comiat del treballador d'una ambaixada estrangera situada a París.

3.9. Per tots aquests motius, el recurs d'empara ha de ser desestimat íntegrament.

3.10. La desestimació del recurs comporta la condemna en costes del recurrent en seu constitucional (article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Desestimar el recurs d'empara interposat pel Sr. Emili Campos Arauz, actuant en el seu propi nom i interès, contra la sentència del 25 d'octubre del 2024, dictada pel Ple del Tribunal Superior de Justícia.

2. Declarar que no s'ha produït cap vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

3. Imposar al recurrent les costes processals derivades de la desestimació del seu recurs.

4. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada al recurrent, al Consell Superior de la Justícia, al Ple del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem

a Andorra la Vella, el 13 de març del 2025.

Joan Manel Abril Campoy

President

Pere Pastor Vilanova

Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela

Magistrat

Jean-Yves Caullet

Magistrat